

Período cosmológico da filosofía grega:

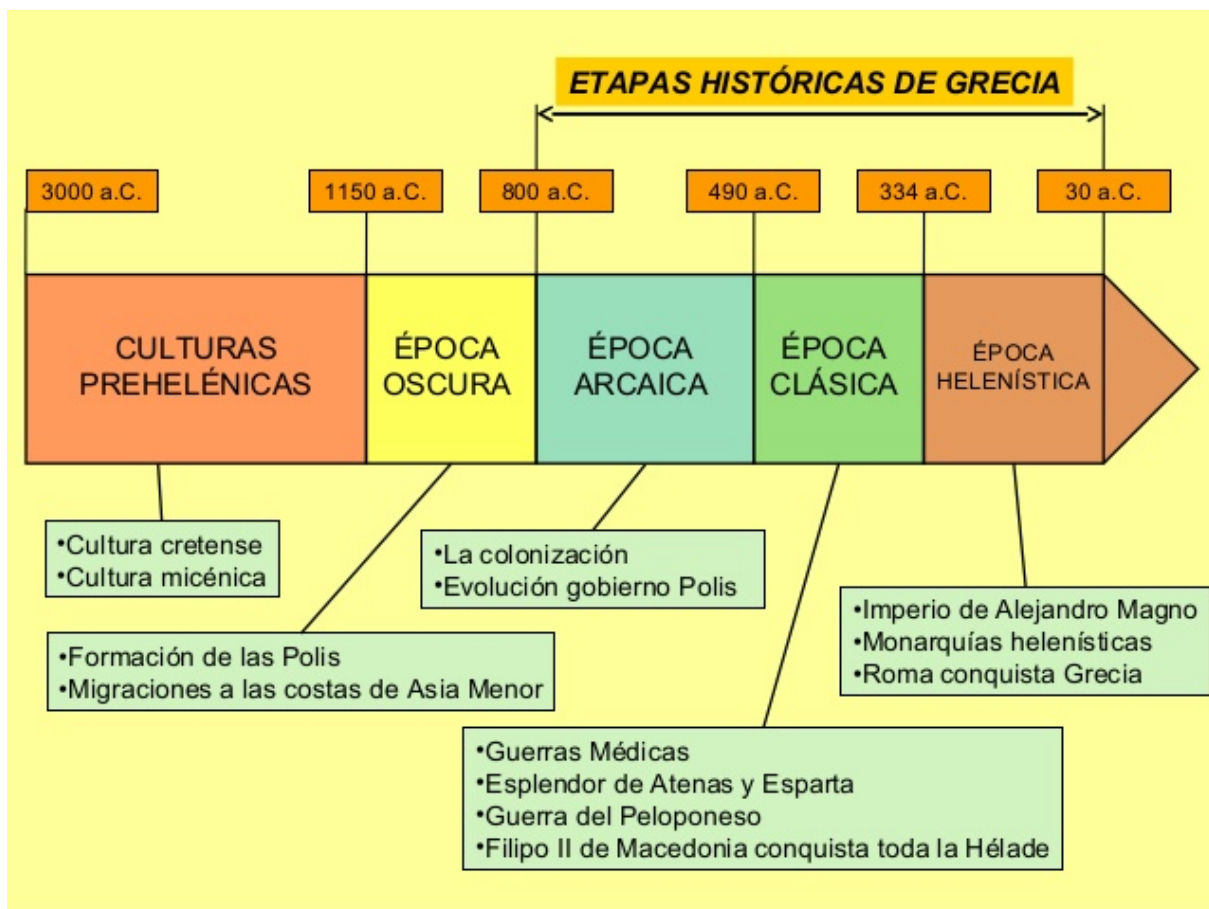
A orixe do cosmos na corrente presocrática.

*Pre-socráticos:

-**Cronoloxía:** filósofos anteriores a **Sócrates**.

-**Temática diferente:** os **presocráticos** ocupábanse fundamentalmente do **cosmos** e da natureza, mentres que **Sócrates** e os **sofistas** representan o chamado **período antropológico**, xa que a súa preocupación deixa de centrarse no cosmos para se concentrar no **ser humano**.

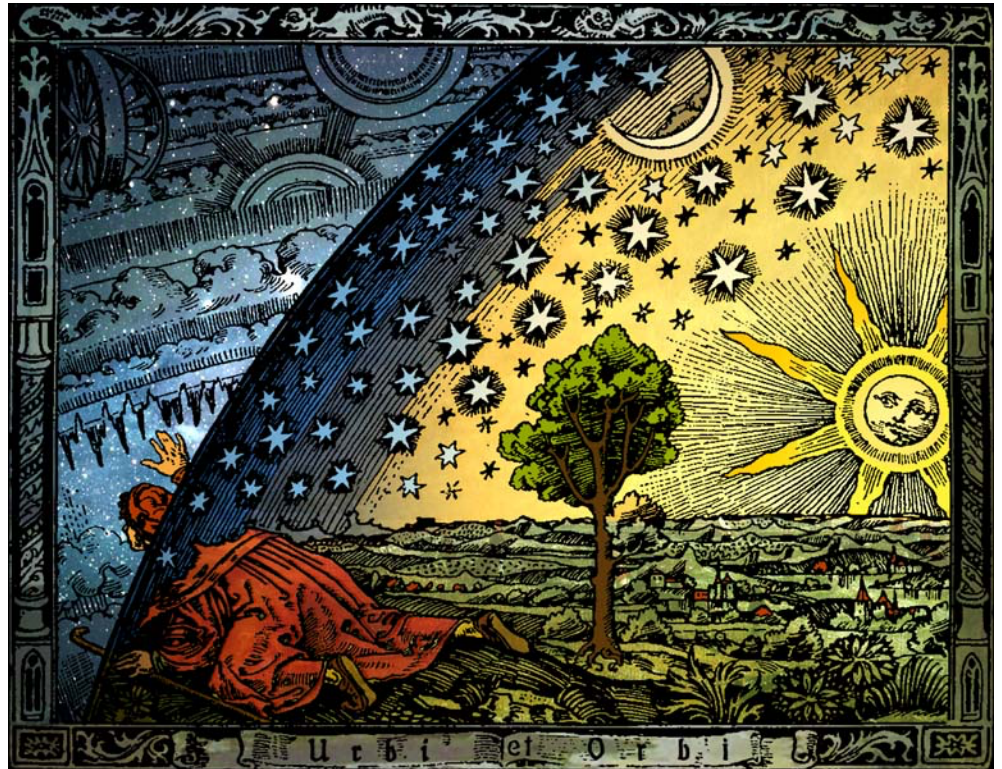

1. Paso mito-logos. que é iso?

Que nos impulsa a filosofar?

A admiración, o **asombro**... ante a realidade. O filósofo trata de buscar as **causas** e, en particular, as **causas últimas** daquilo que provoca o noso asombro.

Antes do nacemento da filosofía, as

respostas ás preguntas sobre a realidade expresábanse a través do **mito**. A filosofía xorde cando se deixa de recorrer a explicacións **mitolóxicas, arbitrarias e irracionais**.

O **paso do mito ao logos** fai referencia a un proceso de cambio que culmina nun **saber elaborado, reflexivo e xustificado racionalmente**, é dicir, nun saber de carácter científico.

2.-Teses sobre o nacemento da filosofía

A) John Burnet (1863-1928)

A **tese do milagre grego**, como se coñece a teoría de Burnet, describe a introdución da filosofía como unha **discontinuidade radical con respecto a toda a historia anterior**. É dicir, a filosofía tería chegado ao mundo de maneira case milagrosa e **sen pasado nin antecedentes**.

O *invento* da filosofía, segundo esta perspectiva, sería posible grazas á **intelixencia excepcional dos gregos**, caracterizada por «o espírito de observación unido ao poder de razoamento».

B) F. M. Cornford

A súa tese expón que a filosofía sería como a **«tradución dos mitos á linguaxe racional»**. As cosmoloxías reinterpretan e prolongan os **mitos cosmogónicos**.

Os filósofos non inventaron desde cero un sistema de explicación do mundo, senón que **atoparon xa elaborados moitos dos elementos que utilizaron**.

C) J. P. Vernant

Segundo Vernant, a filosofía nace tras un **proceso histórico e evolutivo**, paralelo ao nacemento e desenvolvemento das **polis gregas**. Por iso, pode afirmarse que a filosofía é **filla da polis**.

O nacemento da filosofía aparece ligado a **dúas grandes transformacións**:

- Un **pensamento positivo**, que exclúe toda forma de sobrenatural e prescinde da explicación baseada no divino. Es dicir, se explica a partir do natural.
- Un **pensamento abstracto**, que permite explicar a realidade mediante conceptos e relacións xerais.

3.-A filosofía ten un comezo histórico e xeográfico determinado:

No **século VI a. C.**, na cidade grega de **Mileto**, na costa de Asia Menor, xorde a filosofía occidental. O feito de que aparecese neste contexto, e non noutro, pode explicarse pola **confluencia de diversos factores** relacionados co desenvolvemento das polis gregas:

- **Confluencia de factores políticos:** o desenvolvemento das polis favoreceu novas formas de participación cidadá, debate público e toma de decisións, o que estimulou a confianza na **razón e na argumentación**.
- **Confluencia de factores económicos:** o importante **desenvolvemento comercial** de Mileto proporcionou un certo benestar económico e favoreceu o contacto con outros pobos e culturas.
- Este contacto implicou unha maior **apertura a outras formas de entender a realidade**, favorecendo o desenvolvemento dun **espírito crítico** fronte ás tradicións propias.
- O interese dos cidadáns pola **educación** como instrumento de mellora política e social contribuíu tamén ao desenvolvemento deste espírito crítico.
- A necesidade de **participar e interesarse activamente pola vida política** favoreceu o sentido de pertenza á comunidade e a confianza na **razón, no coñecemento e na sabedoría** como instrumentos para comprender e organizar a vida colectiva.
- A importancia da **linguaxe e do diálogo (diá-logo)** favoreceu a confrontación de diferentes puntos de vista mediante razóns e argumentos, reforzando o espírito crítico.

- O uso da **moeda** e a elaboración dun **calendario civil** favoreceron formas de pensamento máis abstractas e prácticas. A moeda, en particular, introduce unha medida común que permite establecer equivalencias entre cousas diferentes.
- A propia **lingua grega** facilitou a expresión abstracta e conceptual, entre outros elementos, mediante o uso do **artigo neutro**, que permite substantivar conceptos e falar deles como realidades abstractas.
- Existía unha forma particular de entender o **ocio e a cultura**, que permitía dedicar tempo á reflexión, á educación e á participación na vida pública.
- A **ausencia dunha casta sacerdotal poderosa** permitiu unha maior liberdade para cuestionar as explicacións tradicionais e buscar novas formas de comprender a realidade.

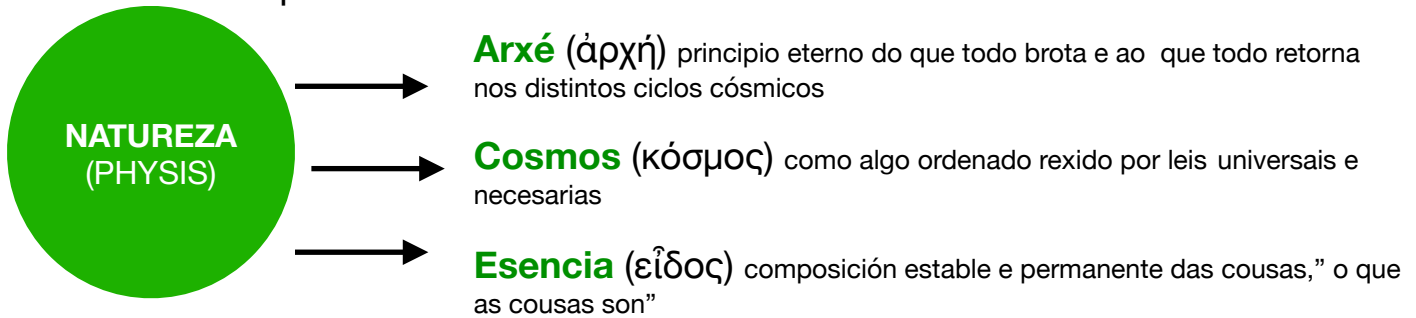
Todo este conxunto de factores favoreceu, no mundo grego, a aparición dunha **nova maneira de interpretar a realidade**, baseada progresivamente na investigación racional e na argumentación.

Esta nova forma de pensamento supuxo unha transformación respecto das explicacións míticas:

- O **antropomorfismo** propio das explicacións míticas é substituído progresivamente por unha interpretación da natureza baseada en **principios e causas naturais**.
- A **revelación ou iluminación sobrenatural** deixa de ser o fundamento do coñecemento e é substituída pola **investigación racional, a argumentación e o diálogo**.
- Prodúcese unha **ruptura coa lóxica da ambivalencia propia do mito** e búscase unha **definición máis rigorosa dos conceptos**, así como explicacións coherentes, universais e racionalmente xustificadas.

- 4.-O concepto de natureza.

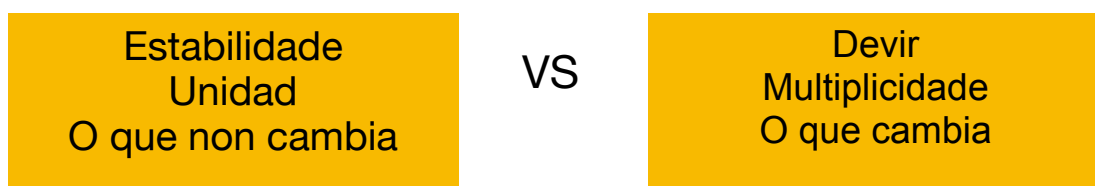
A natureza é o primeiro vocablo verdadeiramente filosófico!

A filosofía nace como indagación acerca da natureza. O concepto **PHYSIS** está relacionado cos significados de «medrar», «xurdir», «chegar a ser», é dicir, aquilo que «brota».

A *physis* indica, así mesmo, un elemento normativo: **orde (cosmos) , beleza, perfección... PHYSIS vs. NOMOS: o natural fronte ao artificial.**

ARKHÉ (*arxé* ou *arché*) **Principio constitutivo do real**, é dicir, fundamento, comezo ou elemento primordial do que está composta e/ou do que deriva toda a realidade material. É importante comprender que a *physis* fai referencia a algo intermedio entre opostos:

Monistas	Milesios	Tales	Auga	Al esencia das cousas é un único elemento material
		Anaximandro	Apeiron	
		Anaxímenes	Aire	
	Pitagóricos		Número Principio formal abstracto	A esencia , a estrutura do cosmos é matemática
	Heráclito	Devenir . Fuego + logos ordenador		Todo cambia (concepción dinámica do ser)
Puralistas	Parménides	Ser principio metafísico		Nada cambia (concepción estática del ser)
	Empédocles	4 elementos: agua , aire, tierra, fuego	Forman un todo	
	Anaxágoras	Homeomerías	Ordenadas polo νοῦς ou intelixencia ordeadora	
	Demócrito	Átomos	Son infinitos, indivisibles, movemento eterno no valeiro. Mecanicismo.	